מחוון למורה

מחוון: הקמת המשכן: "וכבוד ה' מלא את המשכן"

1. "בַּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן, בַּשָּׁנָה הַשֵּׁנִית--בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ": א' בניסן בשנה השנית, כשנה אחרי יציאת מצרים (שיצאו בט"ו בניסן).
2. רש"י: איש לא יכול היה להקים את הקרשים, וה' אמר למשה "עֲסֹק אַתָּה בְּיָדְךָ, וְנִרְאֶה כְּמִקִימוֹ", והמשכן "הוּקַם מֵאֵלָיו".
3. "וַיְכַס הֶעָנָן, אֶת־אֹהֶל מוֹעֵד; וּכְבוֹד ה', מָלֵא אֶת־הַמִּשְׁכָּן". משה לא יכול היה להיכנס "כִּי־שָׁכַן עָלָיו, הֶעָנָן". רמב"ן: "וְלֹא הָיָה רַשַּׁאי לָבֹא בְּתוֹךְ הֶעָנָן".
4. הכבוד שהיה גלוי בהר סיני ממשיך לשכון במשכן, בתוך המחנה, בצורה נסתרת ("שׁוֹכֵן עָלָיו בְּנִסְתָּר"). המשכן הוא הר סיני שהולך עם העם.
5. החטא: לב, א "קוּם עֲשֵׂה־לָנוּ אֱלֹהִים". התשובה והסליחה: לד, ו "ה' ה', אֵל רַחוּם וְחַנּוּן". הנדבה והבנייה: לה, ה "כֹּל נְדִיב לִבּוֹ, יְבִיאֶהָ" או לו, ה. השראת השכינה: מ, לד "וּכְבוֹד ה', מָלֵא אֶת־הַמִּשְׁכָּן".
6. בעגל העם ביקש אלהים שילכו לפניו וייצר אותם בעצמו. בסוף הספר ה' עצמו מוביל את העם בענן ובאש, "לְעֵינֵי כָל־בֵּית־יִשְׂרָאֵל, בְּכָל־מַסְעֵיהֶם": ההובלה שהעם חיפש ניתנה בדרך שה' ציווה.
7. א. "וַיְכַל מֹשֶׁה, אֶת־הַמְּלָאכָה"; מיד "וַיְכַס הֶעָנָן, אֶת־אֹהֶל מוֹעֵד" ו"וְלֹא־יָכֹל מֹשֶׁה, לָבוֹא אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד" (6). ב. הרמב"ן: הגלות נשלמת רק בשיבה למעלת האבות; כשהשכינה שרתה במשכן "וְאָז נֶחְשְׁבוּ גְּאוּלִים", ולכן הספר נשלם בעניין המשכן (8). ג. העם חיפש "אֱלֹהִים אֲשֶׁר יֵלְכוּ לְפָנֵינוּ"; בסוף הספר הענן מוביל אותם "בְּכֹל, מַסְעֵיהֶם". הקרבה שביקשו ניתנה בדרך הנכונה, בציווי ה' ולא ביוזמה אנושית (6).

פרשנות מסומנת כפרשנות (רש"י, רמב"ן, אבן עזרא, ספורנו, אור החיים ופרשנים נוספים מתוך ספריא). נוסח הפסוקים ממכון ממרא; שם ה' מובא בכתיב ה'. ממלכתי: ספר שמות (חטא העגל ובניית המשכן, שמות לב-מ) נלמד בחטיבה העליונה בלימודי התנ"ך (קריאה צמודה, ניתוח ספרותי ודיון ערכי); יש לבדוק מול תכנית הבגרות העדכנית ובחירת בית הספר. חמ"ד: לימוד חומש עם פרשנים (רש"י, רמב"ן, אבן עזרא, ספורנו, אור החיים ומדרש); הפרשנות מסומנת כפרשנות. יש לבדוק מול התכנון השנתי של בית הספר.